

2. Шипотілова О.П., Кожанов А.В. Особливості викладання історичних дисциплін іноземним студентам у морських вишах під час пандемії. Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти: збірник наукових статей за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (19 жовтня 2021 р.). Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021.С. 370-373.

3. <https://dn.onmu.odessa.ua>

4. <https://dut.edu.ua/ua/1035-pro-sistemu-moodle-organizaciyno-metodichniy-centr-novitnih-tehnologiy-navchannya>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-84>

Горда О. М.

*кандидат філологічних наук,
старша наукова співробітниця,*

*Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»*

УКРАЇНСЬКИЙ ПІСЕННИЙ ДИСКУРС У ФОКУСІ ЛІНГВОДИДАКТИКИ (АСПЕКТ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)

Мовне багатство української пісні є цінним джерелом для різноаспектних наукових досліджень. Увагу мовознавців привертають лексичні, фонетичні, словотвірні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, художньо-образні особливості мови різножанрових народних пісенних творів, вплив на неї українських говорів (про це йдеться у дослідженнях С. Єрмоленко, М. Іщук, Н. Лісняк, Н. Колесник, І. Матвіяса, М. Стечик та І. Мицак та ін.), народнопісенні образи в мовотворчості майстрів художнього слова, зокрема А. Малишка, М. Стельмаха, Д. Павличка (Т. Беценко, Л. Козловська, Л. Мацько та ін.).

Спостерігаємо й зацікавлення культурою мовлення, мовностилістичними особливостями та образами-символами пісенних текстів сучасних музичних гуртів («Океан Ельзи», «Скрябін», «Бумбокс», «Lama») та окремих виконавців (Антон Вельбой (Wellboy), Яна Шамаєва (Jerry Neil)) (цим проблемам присвячені публікації Ю. Яручик, О. Клещової тощо).

Проте, як зазначають дослідники пісенних текстів, наукових розвідок, присвячених вивченню пісенного дискурсу як одного з різновидів дискурсу загалом не так уже й багато [9, 215]. Подібну

ситуацію спостерігаємо й щодо українського пісенного дискурсу, зокрема в аспекті навчання української мови як іноземної (УМІ).

Наша **мета** – проаналізувати стан залучення українських пісенних текстів до навчального процесу УМІ та визначити пріоритетні завдання в цій площині.

Лінгводидакти, які мають досвід використання українських пісень на заняттях з іншомовною аудиторією, наголошують на великій ефективності такого дидактичного матеріалу [1, с. 210; 2, с. 30; 7, с. 34] та виокремлюють низку переваг, зокрема й «занурення в культуру українського народу», що сприяє «розвитку міжкультурних зв'язків і налагодженню міжкультурного діалогу» [10, с. 318]. Ці переваги проаналізовано та систематизовано в одній із наших публікацій [3, с. 67].

Конкретизуємо, які саме автентичні навчальні матеріали (пісенні тексти) вже апробовані під час навчання іноземців. Серед них виокремлено такі: «Ой, у лузі червона калина похилилася...», «Ой у вишневому саду...», «Несе Галя воду», «Ти казала в понеділок», «Хто родився в січні», «Гей, наливайте повнії чари», «Варенички», «Ой у полі жито», «Щедрик» (в обробці М. Леонтовича), «Думи мої» та «Реве та стогне Дніпр широкий» (на слова Т. Шевченка), «Чого являєшся мені у сні» та «Ой ти, дівчино, з горіха зерня» (на вірші І. Франка), «Ніч яка місячна, зоряна, ясна» (М. Старицького), «Два кольори» (на слова Д. Павличка), «Весна прийде» (з репертуару Олега Скрипки), «Твої зелені очі» (з доробку С. Вакарчука), «Миколай бородатий» (у виконанні Т. Чубая) «Осіnnий день березами почавсь», «Осанна осені» (на вірші Л. Костенко, у виконанні О. Богомолець) тощо [3, с. 67–70; 8, с. 169; 1, с. 207–210; 6, с. 96–97; 10, с. 318].

У лінгводидактичних дослідженнях здебільшого висловлено загальні рекомендації щодо використання тої чи іншої пісні в контексті вивчення певної теми в межах УМІ, але наразі маємо ще дуже мало публікацій, які б цілісно розкривали методики вивчення пісенних текстів і передавали способи трансляції соціокультурних ліній, які часто простежуємо в таких текстах.

Низку українських пісень запропоновано як матеріал на аудіювання в окремих навчальних виданнях з УМІ, зокрема в посібнику Л. Назаревич і Н. Гавдики «Українська мова для іноземців. Практикум». Видання містить завдання до таких пісенних текстів: «Червона рута», «Люблю цей світ», «Біля тополі», «Я чекатиму», «Все буде добре» та ін. [5, с. 6]. Пісні про Львів подано в додатку до навчального посібника «Місто Лева» [4, с. 5].

Теми «Українська народна пісня «Ой на горі два дубки»», «Сучасна українська пісня. Христина Соловій», «Історія «Щедрика» Миколи Леонтовича» включені до «Аудіовізуального курсу», який викладають у Шанхайському університеті іноземних мов (ШУІМ) [11, с. 118].

Висновки. Загалом, як показує аналіз, перелік залучених до вивчення на заняттях УМІ пісенних текстів, з огляду на велику спадщину українських пісень (і народних, і авторських), не є великим. Перспективним у площині лінгводидактики є визначення лінгводидактичного потенціалу української пісні відповідно до рівнів вивчення УМІ, розробка концепції використання пісенних текстів як дидактичного матеріалу для іншомовної аудиторії, створення на її основі відповідних навчальних посібників.

Список використаних джерел:

1. Антонів О. Українська пісня як об'єкт вивчення в іншомовній аудиторії. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2009. Вип. 4. С. 206–211.
2. Бойко Г. І. Навчальний посібник з української мови як іноземної для чужоземних студентів «Місто Лева» рівня B2 як основний лінгвокраїнознавчий підручник. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. LXXXIV. Т. 2. С. 28–33. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/710023.pdf> (дата звернення: 19.10.2022).
3. Горда О. «Ой, у лузі червона калина похилилася»: вивчення пісенної спадщини українців в іншомовній аудиторії. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 51. Т. 1. С. 66–71. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part_1/12.pdf (дата звернення: 21.11.2022).
4. Місто Лева : навч. посіб. / Г. Бойко та ін. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2013. 100 с.
5. Назаревич Л., Гавдида Н. Українська мова для іноземців. Практикум. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. 188 с.
6. Назаревич Л. Т., Денисюк Н. Р. Пісенна творчість – компонент методики навчання української мови як іноземної. *Актуальні проблеми лінгводидактики в сучасному освітньому середовищі* : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (з міжнар. уч.), м. Тернопіль, 6 листопада 2020 р. / за заг. ред. Г. І. Дідук-Ступ'як, Т. М. Миколенко, М. В. Пігур. Тернопіль, 2020. С. 95–97. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16568/1/nazarevuch_1.pdf. (дата звернення: 23.08.2022).
7. Ніколаєв В. В. Відео-контент із субтитрами як інструмент для поглибленого вивчення української мови студентами-іноземцями. *Альманах науки*. 2018. № 6/2 (15). URL: [http://almanah.ltd.ua/save/2018/6%20\(15\)/209.pdf](http://almanah.ltd.ua/save/2018/6%20(15)/209.pdf) (дата звернення: 19.10.2022).
8. Пальчикова О. О. Реалізація крос-культурного підходу до навчання української мови іноземних студентів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2016. 255 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/401> (дата звернення: 17.08.2022).

9. Стерлікова М. С. Особливості вживання дієслів у пісенному дискурсі. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2018/NV_2018_9/50.pdf (дата звернення: 17.09.2022).

10. Шевченко О. Пісенне мистецтво на заняттях з української мови як іноземної. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки*. Матеріали навч.-наук. конференції з міжнар. уч., м. Полтава, 24 бер. 2022 р. Полтава : АСМІ, 2022. С. 317–319. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/18323/1/Songs_at_the_Ukrainian_lessons.pdf (дата звернення: 18.10.2022).

11. Яремко Л., Ліша С. Методика викладання «Аудіовізуального курсу» в ШУІМ (З досвіду роботи у Шанхайському університеті іноземних мов). *Українська мова у світі* : зб. матеріалів VII міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 4 листоп. 2022 р. Львів, 2022. С. 117–119. URL: <https://miok.lviv.ua/wp-content/uploads/2022/11/Українська-мова-у-світі.-Збірник-1.pdf> (дата звернення: 18.11.2022).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-85>

Дядюра Г. М.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та загального мовознавства,
Черкаський державний технологічний університет*

Кухарєва-Рожко В. І.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та загального мовознавства,
Черкаський державний технологічний університет*

Сидоренко Л. М.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та загального мовознавства,
Черкаський державний технологічний університет*

КРАЇНОЗНАВЧА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

Країнознавча компетентність вважається ключовою у вивченні української мови іноземними студентами. Знання та уявлення про культуру й реалії іншомовної культури, уміння їх аналізувати, зіставляти та пізнавати, а також навички застосування цих знань у відповідній